



# i Spitta

## periòdico grico derentinò

Reg. Tribunale di Lecce il 16/07/2007 al n. 972



APRILI 2008

Direttore : Nunzio Pacella

Nùmero 3

## O grìkomma pèsane? Rifrisko n'àchi

**Paolo Di Mitri**

*"Coloro che non hanno radici e sono cosmopoliti si avviano alla morte della passione e dell'uomo"*

E. De Martino, *Il mondo magico*

**O** grìkomma pèsane? Rifrisko n'àchi!

Ce 'mì pu gràfome grika, imesta pesammèni? Esì ka mas meletàte pesànato?

Pèsane e glòssama ce mìnamo senza mana? Mi pu mìnamo, is imesta? Apütten imesta?

Imesta atti Romi? Apù Milana? Ce ti griki imesta a den milùme pleo i'glossa grika?

Ce a pedìamma is ta jènnise! En ine pleo griki?

Ti ma dulèi na pame na kantalosome griko sta chorìa tsena ce na pume ka etturtèa s'emà chasi, ce ka 'en e ' no milosome?

Jatì pokka mas lèune griki salentini? O kantalisi grika pai nomèno mo milisi! Ti kànnome: kantalùme senza na noìsome ti leme?

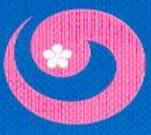
O griko :pè jatì èchase ta loja? A

*kulusà sti' pagina 3*



**i Spitta**  
**mia cinùrria**  
**primavèra stin Grecìa salentina**

CAPRARICA      CALIMERA      MARTIGNANO

 **LAVANDERIA  
ANNARITA**

**SPECIALIZZATA**  
**LAVAGGIO BARBOUR**  
**ABITI DA SPOSA**  
**PELLI • PELLICCE • PIUMONI**

servizio  
a domicilio  
Tel. 0832.823419  
Cell. 328.8649934

## 'S tutto nnùmero

O grìkomma pèsane? Rifrisko n'âchi.....	1
Siete 'nkora kane' prama c'es ta Dekatría choría? .....	2
Protini u Maìu .....	5
E nonna Mundanzia ce e anifisia Samantha.....	7
Arte èxi e "Unioni di fatto" .....	8
Ta rodinà agguà u Pasca.....	9
E Vecchia.....	10
I Karròtsa tu ria .....	10
To mosàico tu Grìeu .....	11
Leuzzi.....	12
Risposta redazione .....	13
Èmba stin Associazione .....	14
Bèryiva 1977-2007.....	15
Βιβλίο για τη σύγχρονη Ελλάδα και φιστίκια από το Πεκίνο .....	16

## i Spitta

Periódiko griko derentinó attin  
Associazione "Grika Milùme!"

Υδρεντινό Ελληνικό περιοδικό των συλλόγου "Grika Milùme!"

Direttore responsabile :  
Nunzio Pacella

### Redaziuna:

Georgios S. Asderis, Salvatore Crisostomo, Giuseppe De Pascalis, Theonia Diakidis, Paolo Di Mitri, Giovanni Fazzi, Antonio Giammarufo, Carmine Greco, Carlo Guarini, Georgia Papadopoulou, Iannis Papageorgiadis, Yianna Patakidou, Francesco Penza, Giovanna Pulimenò, Luigi Tommasi, Anna Zollino

### Ndegrazieome:

Francesco Chiga, Alberto Giammarufo, Salvatore Tommasi

### Gratzetèmma 'ttù:

Redazione "i Spitta"  
Via Principe Umberto, 22  
73025 Martano (LE)

Fax: + 39 178 273 50 76  
spitta@grikamilume.com

### Stampa:

Cartografica Rosato-Lecce

## Enosi tos chorío tis Grecia salentina: Siete 'nkora kane' prama c'es' ta Dekatría Choría?

Carlo Guarini

S ta chronia 2004 cè 2007 i «Enosi tos chorío tis Grecia salentina (*Unione dei comuni della Grecia salentina*)» jétti pléo mali, toróntha to embi tu centru 'pu Karpignana, cè depói atse cino 'pu Kutrofiana, oli cè dio choría ipù sümmeri en omilíete pleo griko. I 'Enosi éstase iu n' âchi c' essu peri 54chijáe christianù.

Ampì stin 'Enosi iche tin idéa n' ártune koordináti kuái servitsi, cè mia mira a' tes amministratsiúne tos chorío griko. To choma-ma tosso prússio atse cultura c' istoria, en énghize na mini ja panta choma kaméno atse arretratezza, attochía cè pina. I cultura, i glossa grika cè o ellenismo tu chomatu, isóza' visísi na dökune émfasi is ena méa progetto atse turismo culturale.

I Grecia salentina, san entità giuridica cè sa' minoranza linguistica stórica, sakundu léi i Leggi ja tes minoranze n° 482 tu chronu 1999, echì jussò na piaki sordu (sovvenzionì) a' ti Reggiúna Puglia c' a' tin Unione Europea, ja kampossu progettù deménu sti glossa grika. Dopu to jennisi tis 'Enosi tos chorío, sta Dekatría choría iche mia makréa fase atse sviluppo, ma plo

poddhì sto setturi tu turismu cè tu spettáku, grazie sto fatto ka ancignásane na jennisúne strutture ja ti ricettività kunda ta Bed&Breakfast (B&B), oj grazie sto, fenómeno taranta me iniziative kunda i Notte della Taranta, i Passione d'Arte cè poddhés addhe.

Símmeli sto 2008, fènete ka echì piammema inno tusi gula 'tse griko cè Grecia salentina p' ûche sto 2001, c' e' siete pleo poddhì milónata tse griko. O sbajéome, cè ti kanene ísone manechá 'na bolla 'tse sapuni, ka me to cerò skiatetse? Ti kanni i 'Enosi tos chorío na mattésune ta pedía to griko sti skola, stin istituzione pu ísone anarí na kangétsi ti sorta tunís glossa?

arte pu mbíkane stin 'Enosi puru o Karpignana c' o Kutrofiana?

Na rotísume ena christianò pu énghize na tséri plo poddhì ats' utta témta. Tui ene o Giovanni Leuzzi, vicesíndeko apú Kutrofiana. Cino ísone p' ôkame poddhì na sósune jurisin o Kutrofiana c' o Karpignana c' es' ta Dekatría Choría.

kulusà sti' pagina 12



LAVORAZIONE GIORNALIERA  
Orecchiette e Cavatelli a mano - Tortellini  
Gnocchi - Tagliatelle - Lasagne - Ravioli  
Krepps - Cannelloni ripieni - Cappelletti  
Girelle - Goccia d'oro - Olive ripiene

via Roma Tel. 0832.873838 - CALIMERA (LE)



ceramiche  
arredo bagno  
pavimenti investimenti caminetti  
pietrafabbrica quarzi e resine porfidi

esposizione via roma, 182

# O grìkomma pèsane? Rifisko n'àchi

(*kulusà atti' pronì*)

loja t'achil! O Karanastasi mètrise 2500 loja grika! Ce en echi tinò ka piànnete na vriki u sordu da sòsome gràfi min glossa italiàna o vivlò pu ègratse, panu sto jènomma, proppi na pesàni! Egratse leografia ce lèssiko ka ichamo e pu èchome!

A loja t'achi, mapale lèome!

O patèramma palèo, motti e kalimerità mbikane jì pronì forà stin aklisìa cinùrria na kamun iortì, milise grikò s'olu 'us cristianù!

E aklisìa ione gomài pu 'en chòri pleo manku mia spìngula. Ce o don Salvatore mas milise grika.

Ipe ka jà atsinta chonu sti kalimèra milise ce tsemolòise grika.

O jèno, ros persi u mili grika ce tu t'ole ole tes pene es grikò. Ce iso patèra es ele m'o grikò ole tes consolaziune.

Ce puru àrtena - sto decattà u fleariu, o jeno nòise o patèrattu ka o mili e glòssama stin aklisìa!

Ce pokka is èchase in glòssama? In èchase is pu télise n'i chasi,

Cini pu pistèune ka ièttisan mali e Bologna o e Milàna, ce irà' na mas fane o derma, kundu kànnune e milanesi, ka mas kànnune e stràe ce e arberghi ce e villaggi turistici panu sto chòmamma: eci pu o jènomma en sozzi embi andè kutètzi!

Tèlome in glòssama; tèlome a lòjamma, tèlome na màsone cippu llimonìsamo!

Sti skola, o grikò e na jurìsi ma plèo chari! Ma ta traùddia italikà

emi e na màsone puru a traùddia grika.

A pedìa ka stèune sto liceo klàssiko e' na màsune pos ene ka e

**Is ine cini pu mas  
lèune:  
"pèsane, pèsane" !  
Kànnune  
kundu o kukkuìu?**

glòssama èttase ros semà a to palèo greko. Emì en ìmasto kolònìa: ìmasto Grecia! Pu ettù ione o Archimède Pitàgora!

Sti Sicilia pèsane o Eskilo: pu ìche èrtonta na mas ditzi i' "tragèdia greka!".

Ce pokka, jati e na tropiastùme na milisome in glossa pleo mali a to kosmo?

Den noume ka ene amartìa? O nousane 'cini es Bruxelles, ce mi e to noumel?

Is ine cini pu mas lèune ka pesane o grìkomma! Ti derma échune?! Kànnune kundu o kukkuìu? Ce a pèsane jati mas diùne chijunu euro! Manechò jè rizzema? Oli èchun rizze, ma den tu diùne sordu kundu!

Emì gràfome grika jati tsèrome ka echi poddhù ka noune!

"E Spitta" grafi grika n'i milisi is teli n'i noìsi!

Esì ka mas kùete ce noàte,

visisete in glòssama na zisi mes sta choriamma! Na pi pistetzete is mas lei ka pesane ce pu mancu o klei! Anzi chorèi ce mas ndalì! Ce mas gomònni i' ciofali ce mas klinni o lemò jà panta! Arte milùne a pedàcia pu den tsèrune na kùsune pleo tipo attes rizzeto!

Kàmamo ena jiurnàli ka mas mili grika pu chròno! Na mi kàmete na mas kòtsune in glossa ka mas milùsane e palèi.

Jà tuo emì kàmamo 'i Spitta'?! Jà tuo sas jurèome na visisete i'Spitta'?

E "Spitta" mas kanni na mi limonìsime a lòjamma, na mi limonìsime i' traditziùnammà ce rizze pu vastùme, ce pu vastàte esì!

Iso schiattùli pu mas èmine, iso vittulo, e' no potisome!

I "Spitta" gràfome jà cinu ka o grikò o tsèrune o pu télune no màsune (tossa paddhikària pu àrtena o noune kalà, puru ka 'en etsèrune n'o milisune).

Tossi votùne o kosmo panu pu kau na vrìkune o chrusàfi. Ce pleo crusàfi ene plèon òrrio pi' tin glòssama?

E plusìa in èchome sto lemòmma ce ces ti tsichìmma. Na mi pelisome to pedì m'òlo to nerò mukào!

O grikò teli visìa. E zoìmma teli visìa. Na mi mas kàmune o nìma proppi na pesànome.

Fonàsete o messère! Gràtsete panu sti "Spitta"! Ettase o Paska puru j'in glòssama! Pasqua di Resurezione! ●

P.D.M.



MARTIGNANO (LE)  
Tel. 320.9787318





## O clàma tis Panaghìa

*"Ascima loja scotinà ce mèra lipimèni  
pùrte 's emèna simmeri ti' poddhì pricomèni.  
Evò iha ti' harà pu jènnisa ton ijio  
Sti' stàddha mes ta ttinà pu ihe lüstro 'lò....  
Crusò àrgulo schiatùlletze t' agapitò pedài mu  
c' ècame clàri dòdeca ja ti' sciòpi tu còsmu  
Arte, ta fiddha 'ne cìtrina , ta clàri 'ne clammèna  
ce o frèa en èhi nerò : òla i' tzerammèna .  
Pènte centrùnia 'vàlane pànu sto pedì mu ;  
posso cacò tu càmane, tosso clèi e tzihì mu!  
Oh! Mèa àje stavrè, tze tzilo vloimèno  
epù vastà o' Teò pànu su cremammèno ,  
catèa càu att'atzilò, ja na poddhì filiso  
To' poètamu ce Teò, ce na to' heretiso !  
Scìstite petre pa stin ghì ce na mavrìsi e anghèra  
Cristianì... moroloisete tis cardìa mu ti' lumèra.*

Theonia Diakidis

## E'pezze o Kristò motti io' petài

*E'pezze o Kristò motti io' petài  
ma ola ta pedàcia, ecì ce ettù;  
ce motti ivriske kanèna tsuppalài  
ma cinu èkanne akatò stavrù.  
U rotise e màna ena pornò:  
"Ti e' na kami m'ittu stavrù, pedì?".  
Is ipe m' on òriottu lemo:  
"Ettù panu e' na fiko ti zoi!".*

*"Klâtse klâtse Maria, pu evò ste klèo  
ca o pedissu s'o pirane e surdài!  
Na mi' to mini ka, e' to torì plèo!  
En' ejurizzi plèo, 'pu ci' pu pai!" .*

*Trèchonta pirte klèonta isi techì'  
no vríki es kanè topo n'o visisi:  
on ivrike demèno san arni,  
ce tòsso jèno ecì, n'o peleghìsi*

*Ta chòrta trònnane jèma,  
ta lisària tseschoristisa sa tsèni;  
Na pune ka e "kàtara" ion' tsèma,  
a'itto chòma tsunnìsa 'e pesammèni !*

*Mia tsichèddha lion ègguale i fonì  
"Is pèsane ka èskose i frontì?"  
"Pèsane iso Rìa ka kànni chàre,  
ka ìrte na mas jàni i tsichì".*

**Paolo Di Mitri**

*Detta da mia nonna Tommasi Cesaria negli anni  
cinquanta nella versione dialettale romanza.  
Mia la versione grida.*



**MARMI**  
**BIANCO** s.a.s.

**MARMI**  
**GRANITI**  
**PIETRE**  
**PORFIDI**

Pavimenti - Rivestimenti - Ciotolati - Scale  
Caminetti - Arredo Ville - Arte Sacra - Sabbiatura

Tel. 0832.801682 - Cell. 328.1960876 - Fax 0832.801127  
**MARTIGNANO - LE-**  
Prov.le Caprarica-Martano (Km2)

**Da oggi le traduzioni in italiano degli articoli pubblicati sono disponibili  
sul sito internet [ispitta.blogspot.com](http://ispitta.blogspot.com)**

# Protinì u Maiù ... protomaià

Theonia Diakidis

**O**Mài èrchete m'us fiùrus agricù ce sciopànni ta coràffia ma culuria rodinà, cìtrina, àspira ce to jeno m'oloharia ce calò umòre pai jortizonta mapàle ti' primavèra.

E protinì u Maiù, "protomaià" cùi sti Grècia, en' emèra tos fiùro 's poddhù tòpu u còsmu ce jortizune secündu o palèo cerò, hijiades hrò-nus ampì. Cànnune jortì ma traùdia ce fiùru na pùne "calì irte" tis calì stasciùna appu to' macrèo ce scotinò scimònna. T'ònoma Mai 'ne piammèno atti Teà Mâia pu fonàzane "Cali Mana" ce sti mitologìa ione mana u teù Ermis (Mercúrio).

Sti'palèa Grècia t'anhestèria, pu èrchete sto pi fiùru, jortì ti' primavèra, o jeno ibbie 'tòzzu na jortisi, na piasti ce na dòghi rispetto stus Teù. Puru sti' palèa Romi sta "Floràlia" diane rispetto sti' "Flora" Teà tos fiùro ce agàpi, ce cànnane procissiùna m'us fiùru ce traùdia.

Aliu hrò-nus ampi 's poddhà paì-sia is pànu Italia, cànnane jortì mi mùsica traudònدا to' Mai ste' stràe ce 'pu càu atta portèddhia (finèstre) tos spitiò, cànnonta serenàte stes agapimèn-to. Ius ena ena traùdi...

*Guarda gli uccelli che van per la riviera, maggio di primavera.*

*Dentro questa casa se gh'è fiorì la fava ci sta una donna brava, dentro questo giardino se gh'è fiorì la rosa ci sta la mia morosa...*

Stin Gallipoli, Salento, e protinì u Maiù, pu sto calendàrio Grico bì-zantinò ione emèra domèni ston à' Mavro, to jeno èrcato atta paìsia lèrga ce cùchchia ce atte'massarie ja ti'lutria, na càmu timì (onore) tu ja' Mavru, cì pu ancora sìmmeri stèi e agglisia-tu e



chèccia. Ihe puru mia màli fera 'mbrò stin agglisia, ma contadìnu, artigianu ce pannaciàru pu pulùsane ta pràmata-to sto jeno. Ius ègratze o vèscovo tu Gallipoli Monsignor Cybo sto 1567.

E fera igure "Lu Mâsciu" (il maggio). Ta pad-dhicària ce ta coràssia cànnane o ena min àddhi ta paniria ce prom-mèsse na 'rmastùne. E rize atz'ut-ti fera ene demène mo t'òrti tis primavèra, mus fiùru, fruttu ce ti' fertilità ti' ghis ce stin agàpi.

"Protomaià" jortizete 's oli tin Grècia (Ellada). Stin Rodi Dodecannèso e jìneche skònnutte o pornò pròppi n' agguì o iijo ce plènune ma to pastricò nerò tin avlì u spitiù-to ja na fiune òla ta cacà ce n'ähune calò mina u Maiù. Ta coràssia pane atto pornò sta coràffia, ma ta cofinacia-to gomàta tze fai: tirì, agguà vrammèna ce glicèata, na sianòsune e fiùri na càmune stèfano. Depoi trone ce travudùne:

*Protomaià e fiùri jortizun  
ce ta puddhia in agàpi-to fanàzu*

*travudùn ce lene to Maià pànu sta clàri ...*

Motti diaènni e misciamèra ta coràssia jurizune ce cremàzune o stèfano (corona) 'brò sti' porta u spitiù-to. Iu lene "epiàcamo to' Mai ce on fèrame èssu ma". O stèfano stèi cremammèno ecì rìspu in emèra t' à Iànni, 24 tu Tèru p'òne emèra pu cànnune male lampàre ce cèune puru o stèfano to tzerò. Cristiani ce pedìa, jelònta pèzune ce tzumpèune panu sti'lumèra iu lene ti ola t'ascima ce cacà fèune apu pànu-to.

Processiùna m'us fiùru ce traùdia, cundu o palèo cerò, cànnune ancora stin isula Cipro ce e jortì cùi "anhestèria" ..

E cinùria jortì j'u' polemàntu 's poddhà paìsia 'ne puru e protinì tu

Maiù. Sto Cicàgo Amèrica (u.s.a.) to 1886 cristini faticatùri càmane màle manifestaziùne còntra to polemisi poddhì varèo, ce na sòsune èhi polè-mimma plèo lafrò ce ma plèon alies ore. Però stin America simeri e protinì u Maiù jortizete ma fiùru ce traùdia ce e mera tos polemànto, "Labor Day," jortizete stes 3 u Settembrìu. ●



## Primavera

*E pu pan' arte ola isa puddhia ka tsunnisan' antàma arte pornà?*

*Ettàsan mes sti ghetonìa na gomòsu in anghèra tse charà!*

*"Petàsete panu sti rudèa ce ndalìsete ja mena itto traùdi grammèno ma lòia ta palèa:*

*"Mbiètse, a' t'òchi, kanè rudi o kanè siko pu panu sti sucèa!  
An ndè ta vrikì fere ena fiùro na kùso itto mirisi pù cirtèa!".*

**Paolo Di Mitri**

## O urtimo fiddho

*O urtimo fiddho luriammèno  
tramàssonta jurèi pietà  
sto noto pu o kopanizi  
tsikkònnete sto klaro  
votìete ce u t'òrkete sta'nnù...  
pu motti ìone isa isa neo  
èpezze m'o punento,  
u iju èkanne t'ammài ritzo  
ce ènitte olo na kai ascio st'us àntrepù.  
...Penzèi...  
Oli e zoì u t'òrkete sta'nnù olin isa  
...ssittete lion addho  
depoi e'ti kanni pleo  
ce sadìa sadìa finnète ston ànemo  
tu tànatu.*

Anna Zollino (Soleto)

## O cerò a' tti zoì

Ímona mincì mincì.  
Me charà ce alocharia  
ípionna ambrò s'i zoì  
o ciùri-mu isa' o ria  
i mana-mu o ijo termò;  
me mattèsan na zìso ce n' agapiso  
'on orio, 'o kalò, ce' ndè o kakò  
charùmeni tus addhu n' avisiso.  
Ísan jalerò to zeri  
glicèa i omilia  
pu me müttise kai meri  
afikonta 'in makrèa dulìa.  
Iu pittane ta pràmata kalà, o cerò ce i zoì  
ce tipoti, ce tìspo, jurizi ampì  
mine cerò ja' chari na spirì spirì!  
Kàme na juriso mincì mincì.  
Azz' utto prama itela na prakaliso:  
i mana ce o ciùri na torìso  
ti' mirodia a' ttin agàpi ivò na kuso  
ja' in ùrtimi forà na tus filiso.  
Arte mu lei ka en' i chàri na kai chàri  
prakalimmata e' nonni i zzichrissu kardìa  
ghennimèno ise m'o kai azze makàri  
javènni ce olo klinni ja' panta m'a klitìa.  
An olon anomèno pleo e' trèchi  
ce i' na meri afinni tin anèmi  
kràe ste-nnù ti ittù echì ci' ppu charùmeni se mèni.

Pulimenò Giovanna (Corigliano d'Otranto)

## Kecciulìddha, kecciulìddha

*Ssitto 'ss' emèna  
ferma ferma  
i pupeddhammu tse petzì  
ormai  
vastà to fustiani spammèno  
t'ammàdia straà  
ce en èchi pleo maddhìa.  
In essitto  
klinno t'ammàdia  
ce pensèo  
o cerò tse kiaterèddha  
m'òrkete sta'nnù olon isa  
in essitto ce is kuntèo:  
"E mana tosse fore  
mu e' pimèna na se fiko,  
ma emèna mu ponì e kardìa,  
e'ti kanno."  
In essitto pleo ferma,  
in esciopànnu kau stes kuperte  
kalèddha kalèddha  
ce torò s'ipuno ti jurizzo mapàle  
kecciulìddha kecciulìddha.*

Anna Zollino

Ena pornò su filisa e kardìa  
ce mu èbbie mon àfimo e tsichì.  
Ce mes ti chòra arte e ghetonia  
sta'ammàddiamu e chàressu torì.

Artena mu lèi is pu me torì:  
"ti echì ka ma' stèi sa ciuriaci?".  
Ce na mi po' ka sena ste gapò,  
votò sto àddhro mero, ce jelò!

Paolo Di Mitri

**COSTRUZIONI EDILI  
MONTINARI Selena  
VIA Vito D. Palumbo -69-  
73021 - CALIMERA-**

## E glòssa grìca

*Echo pànta stennù  
ti termì melodìa  
ion cini pu m'òrcato st'attìa,  
motte èssu emiliato  
e glòssa grìca.  
Epìstona ca vrìscamo  
Es èna còsmo poètico,  
tosson òria ecùato.  
E màna ce o ciùri mu  
àddhi en efsèran,  
manexò ecìni pu ja mèna ione  
i plèon òria.  
M'o cerò ncignàsamo n'i llimonìsime  
ce n'i millisome panta plèon alio.  
Ettù idamo in amartìa  
ce toa noisamo  
pòssso ja ma xrizi  
itto tesòro.*

**Salvatore Crisostomo  
(Martano)**



## To Chòma ma

*Chòma tu Salèntu  
chòma tos paleò Grèco,  
na mi chasi.*

*Dòcone ti' fòrza  
tos pedaciò  
na vrìcune matapàle ecìno pu  
esù isone ja ma,  
àrtena màli.*

*Difse to pòssso e' na noistùne  
dinatì n'ané demèni s' esèna,  
na se dulèfsune  
ce na se pàruna es àddhu tòpu.*

*Afì pùru ta paddhicària  
na taràfsune j'o còsmo,  
na spìruna lòja fse vànto  
ja sèna,  
ce jurìzonta na vastàfsune panta  
o nòma ssu afsilò.*

**Salvatore Crisostomo**

## E nonna Mundanzia ce e anifsia Samantha

<< Ehi, Samantha – ipè e Mundanzia – epu' ste pai, iu ndimeni, jire us kazzu ka toriete olo!>>

< lei mmenu, nonna – ipè e anifsia - stèome sto 2007, en estèome makà motti o Cristò este 'ttu mesa!>>

< citecriàu, ka 'vo pu toa ime? Su fènète ka pai orria ce ndimeni muttu kazzu scalau? En dinatà makà?>>

<< Nonna, emì pu artena en imesta kundu 'sa, ka motti feato o sciarpuna pu panu dinatusato. Emì artena en dinatume iati trome ce pinname sekundu ine e mere>>.

< ene jialissio – ipè e Mundanzia – motti evò imo kiatera i àntropi a pa torusane lio poda, ma leane ka imasto pejammene!>>

<< E paddhicari pu artena –

ipe e Samantha – telune na torisune otikanè ce, is kanni na torisi pleo poddhì, cini ene e kajio. Is kanni na torisi lio, teli na pi ka cino pu vastà en dulei ce tispo ti telli! Me noise, nonna?>>

<< Samantha, iu ene artena? Iu i penseune àntropi pu artena?

Tuo teli na pi, ja mena, ka 'e telune mian jineka n'armastune, mian mana jia pediatto, telune mian zanniera, ka i sozzune fiki es pan ora. Arte ste noo jiati echì tosso ce tossu ka finnutte doppu liu mminu ce en'ekkiteune ka echu' pedia. Uh! Kiatereddhamu, e no fate treferò itto psomi!>>

< nonna e ton efike mai itton bizio na stroleketsi – ipè e anizzia – stasu kali. Kannì kajio o nonno Cici ka guenni panta sti mesi, kaizzi kau stu portiku, mbro sto bar

ce kanonì ole es kiatere ka mben-nune sto bar na vorasune o gelao o diaennune ce pan'ole, po' lei esu', ma olo nde fore, iu sozzi kordosi, na torisi cino ka 'e torise mai mme sti mesi tse paddhikari!

Ce quai tosso pianni enan' orrio gelao ka nghizzi na drifisketsi! Stasu su essu! En emancipetti mai?>>

< Ius ene! Iu kanni o nonno Cici, iso svergognao! Ja tuo 'e torì in ora na pai me sti mesi, na kanoni ciitte kiatereddhe pu tu diaen-nune pu 'mbro! Motti ione paddhikari t'ammaddia t'ache manechò ja mena, e mm'efinne potimà, artena guenni, pai sti mesi na kordosi a mmaddhia tse crea! Ce tse gelau, na liparriasi!>>. ●

**Antonio Giammaruco**

# Arte èxi e "Unioni di fatto"

"Unione di fatto". Iu lène mòtti dìo ezjune nomèni sènza n'ane armammèni. E plèo poddhè forè inè àntrepo ce għinèca, ma cammìa forà sòzi vrichi àntrepo ma àntrepo ce għinèca ma għinèca. En estème ettù na dûme an ène calò o àscimo', sòzome pì manexxò ti, sèru canèa patèra o cammìa pizċoca, tispo e' chidèi.

Soggèste ca ùtta pràmata ta ixe pànta, ma rôsa alu xronus ampì properti n'armasti ixe na canonisi camposse règule.

Ce tui pu sas cunteo ène e stòria u Narducciu m'i' Nina apù mòtti nçignàsane na cammìn tin agħapi rôsa en ermastisa.

Ja protinò pràma o antrèpo ixe "n'i mbiexsi" is għinèca. Ja tuo poddhè forè edile o mandatari pu ċepenne im ambasciata.

Ni: mèntr ca stèamo mes sti mmèsi, na għiaddhēfsome a' custūmu u adreffu-mmu, ipe tuo: evò vastò mian ambascià dichi-sstu.

Ipa evò: pè-mmu tis ène, ca erreguleme. Na mu pì, na mu pì, ipe ca en ja ciò stessu.

Sta mësa ixe pànta enan àddho.

Evò iżtica ce isela an àddho, ma e' mu piace poddhì. Ca en ia māncu martanò.

Ipa 'vo: a mu dòis ottò mère càenza, na cào lōja ma ciò, na vrīco mian an cassiùna. Ca na stasò ma dio en isela māi.

Pàru pàru (isa isa) itton vrài evrèxe, ce en irte macà cio pu Carpignàna. Evò ivvrica tin accassiùna ce mòtti irte to avvrirrà t'upa: pu pirtes attè sto vrài, ettù ecì ..Ce on ebièfsa.

Cio vascia vascia pirté apòde.

Tuo māncu èdiche càenza ottò mère, dòpu dio vràddia irte. Beh!, ti s'üpe, ròdise. Allora vascia, vascia u t'upa sîne ce nzignasamoni iu.

Es Candilora esvelètti sto pensièri-mmu, ce culusisamo pànta iu. Eculusisamo tris xronu ce imisa.

Depòi tuo isele na rmasti, e dichim-

mu e tela macà, ce vascia vascia ixam embonta a spiri, ndè sto fiàcca, ma e dichimmu nvèce n'o capisune o' misùsane.

Gi: jati?

Ni: Jati tuo isele na rmasti ce cini erregulèatto ca enn ia' pronti. Primà mas ipa sîne, ca torùne mòtti stazi i' cali' stasciuna.

Na: M'upane: mas dîs a xrono' càenza ce iu torùme.



Ma canèa pràma sòzi pànta pài stravò. Adreffò-tti, sto xrono ca prài, mòtti m'upane iu, en isele tinò. Mes to xrono ivriche i' nnamurà ce cini tèlan n'armasun prìma ciò ca ion plèo mmèa, ca tui ca ion plèon chèccia.

Ce esiramon iu: ciò isele in annamurata ce evò tui. Ma emi cunteamo ca o fèo p'orħete iżamo ca enna rmastume.

Ce o Narduccio en isele na xasici cerò. Mòtti diavicana efse, ettà minni, os ipa evò cinò: Nünna Ssunta, nünne Pati, jacài tòa iu fonazzatto e genituri, pos iżamo pònta pèrsi, ca embieħe àddho xrono deh, e' t'òxete appiaciri na fero u dicummu na cuntefsome motti enna mas ermasete?

Ma an èna pràma sozi pài stravò, stasù certo ca pài.

Ah ipe o petterò-mmu, iżamo pònta iu, ma àrte teli n' armasti o Ntoni.

Pos càrro na sas ermàso òli ce dio?

Ma o Narduccio vusta ta dighia-ttu ta calà. Ipa evò: ciò nden ermasti māi, evò enna minn pànta? Insòma, pòi, etaràfsamo iu...ca depòi mòtti us ipa na fero u dicu-mmu m'upane: fere-tu mòtti teli, ma tħosso piaciri, ma ndè na cāme uttu discorsu afse ermäsi.

Ipa evò: ce allora us discorsu fse ermäsi sàtti us cànnome?

Ma pūru o petterò èxi mmema na nnesi. -Eh!, ti sas fane è xroni?, ipe o petterò-mmu.

Ca depòi ciò ixe rmastonta fse triantadio xronu, għin guèrra; cini e petterà-mmu, ian cosiottò. Ancora e' sas fane e xroni! Sòzete mini an àddho spiri!

-Ma evò, ipa evo, tħosso ca mèno, tħosso ca e' mèno, tion ennà minn na me fane e xroni o na stasò minn xiaterra-ssu, na cào mìa famija pūru vò? -Eh! non potessere (e' soggèste) ettuna, ecina...

Ixe quàsi tħessaru xronu, en imasto jenomèna māi lōja.

Ma arte valete scupo..

Allora me vaddhete es condiziuna, ipa evò, n'i piào n'i' pàro apòde, n'i's fio!

Ma os ipe probio iu?

Ni: E tos ipes iu, os ipe: evò na cào lōja ma cini, m'i xiaterra-ssu, e'canno lōja. Esì e' m'ermazete, petterò-mmu esì pos e' n'i cumbinèfso. Cini ennorisane o penzièri-mma ce ipane: cāte sacūndu tèlete. Ma s'itto momènto ambrò mòtti èstaze ec' es èssu e' to xheretūsane ce e' tu lèa māncu: cāscione. Ce esù enciganse na ntravujettì ce na pì: evò iu e' culuso plèo!

Ce allora...

Cini evotisan m'ittin manerà ce allora ènghise depòi, n'i' piàme ancürtu, ca depòi pirtamon apòde.

Ma ixe na għiurisi, depòi!

Na: ixe na għiurisome arte, a' ce

ambà ecèssu plèo!  
 Dopu dio vràddia eghiùrisa evò ce etùzzefsa.:  
 -Tis ène, ipe e petterà-mmu.  
 - Ipa evò: o Nardùcciu.  
 -En eì permèssu ja tinò!  
 -Bonasèra, ce pìrtamo apòde.  
*Ma ta pràmata pànta ca enna stiastùne*  
 Dòpu tèssera vràddia, bah!, ipe e màna-mu, àrte èrcome evò na dùme ti lène. Epìrtamo, epìrte cini, etùzzefse:  
 -Tis ène?  
 -E Concetta, ipe e màna-mu.  
 -Ce ma tio? pài? Ipe cini 'pu cèssu.  
 -Beh, ipe cini, manexì-mmu e' pào, epào es cumpagnìa.  
 Cini ixe èmbotta sto grovàtti. O bonànimu tu ciurù-ti ìrte mas ènifse, embica evò o protinò,  
*Pànta afsenònnete to cilì, elèi o Domenicano Tondi. Ma panta ca enna ghiurèfsi fsixorìsi*  
 on embràzzefsa, o fflisa: fsexorisòmma. Cio m'upe na sa fsexorisòmma. O Xristò. Depòi epìrta sti màna-tti, ce pùru ipa fsexorisòmma. Depòi embiche tui, e ghinèca-mu, ce e màna-mu. Mòtti tui eflise o ciùri-tti, ciò is ipe o stèssu.  
*E għinèche in pànta plèo agrichè*

Mòtti pìrte sti màna-tti, ca già ixa èmbonta sto grovàtti na plòsi, invecce na tin fsexorìsi in èbbiche a' sta maddhia.  
*Amon vascia arte. Ene pànta e xiatèrasu, ma e' pùru e għinèca-mu!*  
 Ipa evò: ca evò ettòssu en īrta na cào còrpu, na càme mazzàe, īrtamo na mas efsexorisete! A ttèlete na mas fsexorùte, sandè piànnome i stràda ce pàme apòde!  
*Ma to ciclì afsenònnete pànta.*  
 Depòi ecì, e màna-mu, mapàle .. vascia, vascia depòi... I piàgane a sprin iu depòi ecarmèttisa. Te diavìcamo, insòmma, però.  
*E xiatèra-mu en estèi ma ma, epolema lārga. Mòtti īrte in addhi forà, īrte ma èna, o filo-tti, ipe. E xi campòsso cerò ca żùne nomèni (unione di fatto). Evò en ifsera tippiti, e màna-ti sogġeste. E' ròdisse fsixorìsi ciò ce en għiūrefse fsixorìsi cini. Mòtti tarrasse mapàle eghiūrefse canèa pràma ca ciò pu piànni poddhè forè e tis cani na diavì o minn.*  
**Gi:** Pòssu' cerò' agapistisòsto?  
**Na:** Circa tèssaru xronu scàrciu, tris c'imiġi. Lane in emèra tis Can-dilora tu 49 ros stes 18 novembrìu tu 52, ca depòi fiamo.  
**Ni:** Depòi minnomo tèssaru minn

ca tòa na su càne tes tèssare stozze, o stiġi, ixe n'on'ordinèfsi, on ècanne o falegnàme. Ia scimònna ce èlle ca e' friatto calà e tavvle. Ce diavìcan tèssaru minn. Stes deca-pente u martiù tu 53, depòi, er-mastimòsto. Evò imone cositri xronò ce ciò ecòmpie cosipènte stes 18 u novebrìu.

**Gi :**O prodinò pedi?  
**Ni:** epìrtamo vascia. Tòa ian mià vergògna, ian àscimo n'armastì na pài m'i ppànta, allora edòcamo cànza n'armastùme prìma. Ancora pùru dopo ermastimòsto minnomo na daivì spiri cerò.  
**Na:** Dòpu tèssaru minn ca er-mastimòsto allora egħiex mpedìta.  
*Puru e xiatèrammu ène ètimi. En ène ar-mammèni ce ja àrtena elèi ca en noite na rmastì. Arte ncingnà na tis xorìsi e cilà, ma, xàre u Teu, en ène plèo mià vergògna, en ène àscimo ce en èxi tipoti n' antropiastì.*  
*O ghèno pu to fsieri mas rotà an imesta xerùmeni. Imesta oħi mià xarà. Jalißia*

**Giuseppe De Pascalis**

## Ta rodinà agguà u Pasca

**J**'u' cristianu to rodinò culuri tos ag-guò u Pàsca, èrchetu sto pì, lèi e ag-għisja, p'una to jèma u Cristu pu stavrosi ja na sarvètzi olo to' cōsmo.

Però prita o'Cristò, to jeno pisteet dinatà st'agguò ce sto folcloristico ji medicina-tu: ti ēferne purità ce mapàle jennisi, fertilità ce cinùria zo. Puru simmeri 's poddhà paissia, t'agguò ène mesa ste' ceremonie ja na stiāsune poddhà pràmata: na dùne o futu, na ferune calò cerò, na càmune cali sporja (semina) ce na fii to vascamma (malocchio) pu pànu atta pedàcia.



E palèi pisteane ti to hào tu univerzu ione cès t'agguò ce mòtti eclàsti t'agguò 's diu mire 'jennisi e angherà ce e għi. Ma to èmbi u Cristianesimu ola ta' palēa piacane cinùrio nòima sti' pisti (credenza). Arte to rodinò agguò pu en' èna atta faita is mali emera u Pàsca fèrni sto nu, nde manehò ti resurreciutżiuna u Cristu, ma puru to tsùnnima ti' għi ce to ftasi ti' primavera.

**Theonia**

## E V e c c h i a

**E**na vrài evò vresi sti' mesi 'pu Martignana m'o' Narducciu, ena kristianò pu milì grika 'pu dopu ghennisi, milì grika èssutu m'i għinékattu, ma cinu pu milùne ancora o grik, ce puru ma mena dopu vriskomèsta.

Ione fevrari ce ēkanne poddhì tsichra. Mu ròtise: - Esù tseri ti ene e VECCHIA?

Evò u t'upa: - Umme, ine e ùrtume mere tu fevrari, dopu kanni poddhì tsichra ce o cerò ene àscimo.

Ce cino mapàle: - Ma e VECCHIA tseri ti ene?

Ce evò ipa o loo: - PRESTAME DOI GIURNI FRATE MARZU CA VITI A STA VECCHIOTTA CE LI FAZZU, CA SE LI GIURNI MEI LI TENIA TUTTI FACIA CU QUAJA LU VINU INTRALLE VUTTI.

- Ma esù in ise turimmèna mai i Vecchia?

Evò èmina lio pensieruso ce u t'upa: - Dëje.

Cheretistimòsto ce spicisetse ecì.

Ma emèna m'òmine sta'nnu isi domanda ce 'en nòona ti isele na pì cino: mi evò iċha mai torisonta i Vecchia. Mah!

Evò itsera ka o loo lei iu jati o mina tu Fevrari ene tse ikosittò (o

ikosinnèa) mere; makà triànta o triantamia kundu us addhu. Ce lei iu, jurèonta diu mere u mina tu Marti, jati es cittes ùrtume mere kanni panta poddhì tsichra: an o Fevrari vasta triànta o triantamia mere, kundu us addhu minu, isoze kami ancora pleo poddhì tsichra, tosso na kami na kuajètsi o krasì ec'es ta varèddha.

Evò itsera puru ka en e' soggèste na kuajètsi o krasì; t'alài sozi kuajètsi m'i' tsichra, ma o krasì dëje.

Ma in Vecchia e' tin icha donta mai!!

Dopu kampòsse 'mere kontrèttu mapàle m'o' Narducciu, ce u ròtisa:

- Arte pèmmu ti ene E VECCHIA!

Ce cino 'ncignase na mu kuntètsi:

- Evò imano pidàci etse chronò, ce iħbiha panta ettotsu ma ena tio dikòmmu, o tio Loici.

Iāno e urtime mere u Fribbàri, iāno pùddhì tsichrò ce ēkanne àscimo cerò. Iche puddhì chiònì mes ta koràffia, ce pirtamo all'ampète na kàmome kuai ti cirtèa sto Kikku Rizzu.

Sadìa sadìa, pratònta mes to chiònì, stàsamo panu stu Murgu ce apù ecì sti massaria tu Kikku Rizzu.

O tiommu ide ka evò etrimùllega olo posso gh'í tsichra ce m'upe: "Arte i' piànnome i Vecchia!"

Ce ghelontà ncignase na pì, fonàzonta:

"PRESTAME DOI GIURNI FRATE MARZU CA VITI A STA VECCHIOTTA CE LI FAZZU, CA SE LI GIURNI MEI LI TINIA TUTTI FACIA CU QUAJA LU VINU INTR'ALLI VUTTI."

Ce fònase: "Gatàna, nítse, kame na dì i Vecchia u pidàci."

Ce cini: "Umme, ambàste essu, ka arte stazi. Minete lio."

Evò faristimo spì, ma kaimmèno mbrò sti lumèra, kau sto kantùna, èmigga na stasi e Vecchia.

Dopu spì, o tiommu: "Gatàna, ancora na stasi e Vecchia?"

Ce cini: "Umme, spin àddho kanza, ka arte èrkete."

Dopu spì e tia Gatàna mas fònase ce ipe: "Pratiste ettòssu ka e Vecchia e' pronta."

Mas pire ec'es ti cucina ce iċhe diu quatarottu cumàu tze RICOTTA, tossi ricotta termi ce triferi.

Ce m'upe: "Na' Nardùcce, keccimu, dèla, tui ene e VECCHIA: faeti termèddha termèddha, ca simburi o cerò ene probbio àscimo; ene e mere ti Vecchia." ●

**Giovanni Fazzi**

## I Karròtsa tu ria

### Kàrmine Greko

Poddùs chronu ampi, na' ria iċhe aggħalonta mia' legge, ka motte o jēno ēstaze tus atsinta chronu, o pedi iċhe na fortissi to ciuri-tu ce na paċċi na ton ambelisi sī' tħallasa.

Ce itu mian orian imiera na' pedi ifortose to ciuri ka iċhe kompietsonta atsinta chronu na to pari na ton ambelisi sī' tħallasa.

Motte ēstase is ena' punto, ampoggetse to ciuri apànu so' tħichu, na sozi refisketxi na sprì.

Ipe o ciuri: "Ivò puru ittu sumà ampoggetsa to ciuri-mu, puru na mu refisketxone na sprì i plate.

Ipe o pedi: "Pos ene o fatto?"

O ciuri tu spiegħetse ka puru cino ipreto to ciuri-tu na ton ambelisi sī' tħallasa. "Ce itu puru isu perni is emena, poi motte isu stazi tus atsinta chronu, o peti-ssu perni is esena".

O peti iforisti ce ipe tu ciuri: "Ivò e' se perno makà sī' tħallasa, ma se perno ce se krivinno aka' sī' kantina".

Dopu na sprì cerò o ria ċedike mia' fon, ka tis isane kalò na ammantetxi 'nan enigma, tu idie ti' kiaterra ja għinēka.

Oli i potenti apànu so Choma ipiżżeen na torisone an mantetxone, ma tispo fitteato, ce o ria ēkotte is alò to kòkkalo.

O enigma isane tuo: "Tis ene anarò na pretsi posso chirizzi i karròtsa atse krusafu tu ria, me dio ampària?".

Allora o ciuri ipe tu pedi: "A' ce konkòrretso puru isu, ce pe' ka chirizzi pleo na' nnerò atsè Marti o atsè Aprili, piri i karròtsa atsè krusafu tu ria me ola t'ampària".

O pedi ipirte so' konkòrso ce ammàntetse ton enigma. Allora o ria imine fiakkha ce ipe: "Isu e' na mu pi' tis su to ipe".

O pedi ipe tu ria: "Kan iċċi ka isu mu prummetti ka e' tu kanni kakò".

O ria accettetse, ce apū tota cittin legge tin ifie, jati oli i palie andiżżotte na dökone konsiju.

*Tuso kunto, pu tantie na spieghetxi na' proverbio poddī annormiġi sin Grecia, itu kundu kànnone kappożzi adddi kanti, en'aggalomèn a' tto' libro pu ce pu 'għġenni artena tu Pascha, pu echi ole tes poesie tu 'Nsinu Reale.*

*O libro ene ġedito a' to Capone Editore a kura tu Kristos Tartaris apū Korinto ce tu Kàrmine Greko).*

# I glòssa ma

## Posse tèssere teli na stiastì to “mosàico” tu Grìcu?

Motti ena hristianò teli na mani in glossa grica derentini op-puru teli na plussiàni mapale ta lia lòja grica pu ihe màsonta già attu dicuttu, piànni ce anìtti ena vocabolàrio atse grico. Ma ‘cessu-tu en brìschi poddhà loja ce magari spic-cèi na pensètsi ti e glossa pai tosse’ fiàcca ca e’ sòzi pì tipoti pleo.

Ena attu’ studiùsu pu polemì-sane m’o grico ègratse mia’ forà ti o grico ene san a’ “mosàico” p’òhase poddhès tèssere ce catalisti poddhì.

Cini pu gràtsane vocabolàriu cà-mane sia ca iha’ na vòlune utto’ mosàico ecèss’ ena musèo, to casà-rane calà calà ce càmane na horì-sune manehà ta lòja “grica” tunis glossa. Ma casèrnonta casèrnonta piàcane ce mbelisane ola ta lòja latìna ertomèna atto “dialètto romanzo”, pu isane però tèssere atto stesso mosàico.

Piànnome lòja secùndu “piacèo” ce “fiùro”. Sòzome pì ca ìne lòja piammèna danicà atto dialetto romanzo. Ma ìne cèssu stin glossa grica is etseri apù possus hròn, de-certo plèo pir’ acatò pettinta.

Depòi èhi puru cammia “locu-zione” secùndu “èrchete sto pi”, “canno sto di”, pu e’ vriscutte macà stu’ vocabolàriu ce ndiàzute poddhì na milisome.

E’ telo n’i’ piào ma cinu pu gràtsane vocabolàriu, epolemisane calà c’enn’os pume panta “gràtsie”. Telo na pò ca tusi vocabolàri “in ghienomèna ji’ scièntsia, jin glotto-logia, ja cinu pu studièune uttin glossa, macà ja cinu pu tèlune n’i’ milisune. In ghienomèna ja mia glossa pesammèni, macà ja mia glos-sa p’òhi zoì ce miliete. Tappu teli

na masi mia glossa tseni vrischi sto vocabolàrio pos enna pì ola ta lò-ja attin glòssa-su. M’o grico e’ fi-dèse na cami to stesso, ce ‘vò pistèo ca en attèi macà cino.

Cini pu milùne grica calà tsè-rune ce s’o’ lèune ca m’o grico sozi milisi tse cippu teli. Poddhè tèssere ta sòzome vrìchi sta cròbbia p’ùrtane casarmèna attin glossa ce attu’ vocabolàriu.

Però cammia tèssera manchèi jalissia sto grico, sìmmieri o jeno milì tse pràmata pu en embènnane mai stin combersatziùna acatò hrò-nus ampì: medicina, sport, eco-nomìa, leggi, politica... to pannì tu mosàicu jetti pleo platèo, ma tispo èvale tèssere cinùrrie na mi’ mini tò-

**Ena attu’ studiùsu pu polemìsane m’o grico ègratse mia’ forà ti o grico ene san a’ “mosàico” p’òhase poddhès tèssere ce catalisti poddhì.**

pos èrcero.

En ehi cammia glòssa pu jennìsi fortomèni tse loja ja pa’ cerò ce pa’ topo, oles e glosse plussiènune quai meri me neologìsmu. Quai tosso ena lò jenniete sto lemò atto je-no, quai tosso ena lò jenniete atta mialà cinò pu polemùne ‘s cammia disciplìna, quai tòssonra ena lò èr-chete danicò atti’ tsenia ce utta lòja cinùrria i’ sianomèna attu’ studiusu pu ta stiàzune calà ce ta vòddhune sto mosàico attin glossa ce apà’ stu’ vocabolàriu: acùtte sti’ televi-siùna, meletiutte sta hartia ce fè-

nutte sia ca iisa’ panta ecè’ stin glossa.

Ius isoze cami puru o grico, ce quaiti ihe sistònta già: quaisàtto ncignase na pì “dìsculo” ja “disfice-lo”, “dulìa” ja “fatìa” e’ Sternatìa, sti’ mailing-list “Magna Graecia” discorrètsamo na dòcome to nomi “cinetò” u “telefono cellulare”, ma utta lòja cinùrria pesènune dopu jenniutte jati’ tispo ta sianòn-ni, ta jaddhèi ce ta vòddhi sto mo-saico na fanùne merèa attin glossa. Telisamo na cratisome to grico acà ‘sto vitro, na fanì san ghiali atto còsmo palèo. Ce arte ispu teli na milisi ats’addho pi’ pràmata tu paìsi spiccièi na mini sentsa lòja, oppù-ru, a’ fidète, gomònni ‘in combersaziùna tse lòja italiana c’è noìete macà sicùro, sia ca ste’ ce prati sto scotinò. Evò en èndesa na cùso to “telegiornale” grico pu càmane stin Grecìa Salentina, cini pu to cùsane mu lèune panta ti jelà-sane, ti en ione macà grico, ti ion àscimo ce all’ùrtima to mea tsema: ti o grico en èn ghienomèno j’utta pràmata. Certo, soggèste ca cini pu gràfanre to testo jo telegiornale e’ fidèatto na milisune grica secùndu i palèi pu milùne grica ats’ola ta prà-mata, ma soggèste puru ca o grico e’ fidète na pratìsi calà tappu canè-na to pèrni ap’ètsu atto climma pu to ficamo ce pu tèlome panta n’o dumè, san ena hristianò p’òmine demèno sto gràtti-tu ja ‘na hrone. E’ facelo na jelàsome atto “telegiornale” grico, ma càjo cànnamo n’anìtsome to climma, na visìsome to grico na scosì atto gratti pu to fi-camo, ce na sianòsome tèssere na stiàsome to mosàico. ●

Francesco Penza



MARIO PENSA

www.pensamf.it  
e-mail: info@pensamf.it

IMPIANTI PER PANIFICAZIONE - PASTICCERIA - PIZZERIA

SEDE: CALIMERA (LE) Via Europa (Zona Ind.)  
Tel. e Fax 0832 875440 - Cell. 335 7484808

[www.grikamilume.com](http://www.grikamilume.com)

**DIERRE ARREDAMENTI** SAS.

CALIMERA (Le) - Via Europa, 113  
Tel. e Fax 0832/875015  
[dierre.arredamenti@libero.it](mailto:dierre.arredamenti@libero.it)

[ispitta.blogspot.com](http://ispitta.blogspot.com)

Il Tuo negozio d'Informatica



HARDWARE & SOFTWARE SOLUTIONS

di Calò Mario Bruno

Via C. Battisti, 35 - MARTANO 73025 - LE

Tel/Fax 0836/574536  
e-mail: [mariobrc@libero.it](mailto:mariobrc@libero.it)

[spitta@grikamilume.com](mailto:spitta@grikamilume.com)

Aprilì 2008

## Enosi tos chorío tis Grecia salentina: Siete 'nkora kane' prama c'es' ta Dekatría Choría?

**Vicesíndeke Leuzzi, lene ka ene apù 150 chronia ka is Kutrofiana en omilíete pléo grika. Jai, allora, telísato n' ámbete matapale sta Dekatría Choría?**

O Kutrofiana tin alíssia, échase tin glossa grika sto síkulo '800, cè però isú tseri ka i glossa e' manechá mía a' ttes caratteristiche, a' tes emergenze tis Grecia Salentina, pu echi karakterimména olo to centrikó komma tu Salentu. Plon icí a' tin glossa pu panta méní sta kugnómata, st' agnómata, sta topónimia, stus ritu, stus kultu, sti gastronomia, imí pentséome ka 'nghizi na skuperétsome mapale, moní, mian identità, ka sakundu pisteo ivó, ímono mian identità atse poddhus chronu negata. Glossa pu, sakundu tseri, channete puru st' addha choría grika... ius i' Sulitu, is Lipignana, Martignana. Identità storiko-culturale, ja na válume 'cipanu tus cinúrghiu procesu amministrativu, kulturalu, polítku c' identitariu pu tinássune ta Dekatría Choría atse kane' chrono.

**Sara t' ártena, sas éfere típoti atse cino ka iménato, to embi stin 'Enosi tos chorío tis Grecia Salentina? O Cutrofiana ene 'na centro méa cè dinatò, cè pent seo ka échete plo' poddhì na dókete pi' na piákete.**

Anarísamo n' annoristúme kadhdio me tus addhu. Addho méa risultato íone, na ímesta già mbemména imí is kuái progettasiúne a' tin area, cè n' áchume piamména kontribbútu, grazie sti kabina atse regia pu sta Dekatría Choria funzionégi già atse kuai chrono. En' alíssia ka ímesta 'na centro méa cè dinatò, échume 'na territorio méa tse 5'600 ettaru, cè mali mira a' to territorio-ma e' poddhí fértil, échume turismo, artigianato, échume emergenze andiastiké. En échume ndé na dókume cè ndé na piákume plo' poddhí rispetto a' tus addhu. 'Anoiomésta stes pari di-

gnità, c' échume emergenze specílike c' ess' tin 'Enosi, kunda to Muséo a' ti terracotta, oj to borgo rurale atse via Chiusa. To parco dei fossili, cè addhe peculiarità pu pistéume ka 'nghizi n' ártune valomena ic' es' ena processo creativo cè atse sviluppo ats' oli tin area grika.

**Plée ine símmari i potentsialitáte cè i strate ja ena sviluppo sostenibile cè culturalmente andiastikò tu chomátu tis 'Enosi tos chorío?**

I potentsialitáte c' o sviluppo sostenibile, arreguardéne 'nan aspetto pu 'nghizi na dókume merito is cinu pu sta Dekatría Choría échune polemimena: o aspetto a' tin identità. I *Notte della taranta*, justo na kámome 'nan esempio, at-sefórtose stin area, sti Grecia cè sto Salento, t' interesse sto livello nazionale c' internazionale. Plon icí a' tus aspettu atse kultura, imí e' na dinamósume ti dikí-mas identità. Enghizi na válume cinúrghies idée cè indiritsu. Tsero apù Martignana me to *parco eolico* jai 'ci, ena diskorso oli mia a' tin *energia alternativa* e' na to kámome. I emergenze c' i *risorse immateriali*, icí e' na kámome 'na censimento serio, c' e' na tes válume sti rete, ja na sósune kami o turismo, i kultura cè i skole kuai interventu cè vísite n' áne andiastiké, cè n' áne valommene is ena kontesto atse fruizione poddhí plo' mea. Puru o artigianato, i palei mestieri, i kallorghía 'tse qualità c' atse nicchia, i iniziative industriali, echi na kami 'na méa polémimma.

**O turismo sozi éste 'nan opportunitáti cè 'na prama kalò puru ja to Kutrofiana?**

O turismo ene decerto 'nan opportunità importante – puru ja to Kutrofiana. Ma nde is enan contesto atse isolamento. Penséostes emergenze puru archeologike. I Calimera cè to *Parco dei fossili*, o As Pétro cè ta muséa-tu, c' oli tu si grecitati bizantina p' áfike patimáte atse straordinaria simasía.

Olo o patrimonio a' tes grutte (i cripte), o patrimonio a' tus kultu, a' tes inglisie bizantine. 'Echume 'na patrimonio pu manko imí annorizume. Na mi milísume a' tin ipótesi na sionosúme me ton A' Petro. I Inglisia a' tin Aía Katerina 'pu Alessándria ene nnimio atse simasía internazionale. Echi olo 'na diskorso apa' to turismo, cè ton agriturismo, ti kallorghía atse qualità, tus prodotti típiku, echi 'na kosmo sakundu pentséo, pu imí enghizi na ímesta anari n' atsesku-perétsume.

**O Kutrofiana ene 'na centron atse poddhì dinamiki ekonomia. Pentséonta is 'utto fatto, sozi esti na jettí o Cutrofiana 'na motori ja oli tin area grika?**

Kanoscio ivó... (jelá) m' ôrkete na jelaso, jai ti tumanda tin ékame is manéra intelligente, c' isí to torite ap' ôtsu. Is emá 's Kutrofiana mas kritikene poddhí, jai lene ka ímesta 'na centron economicamente katalimmeno. Ja túo jeló, jai en ivríscome sto dibattito locale. Ene alíssia ka o Kutrofiana ene 'na centro dinamiko, pu arte atse poddhí ceró mbike is mia krisi poddhí varéa. I kallorghía, i skumparsa a' ti tabacchicoltura – o Kutrofiana íone o pronó centro atse tabacchicoltura tu Salentu – c' ikámamo plo' poddhí atse 20chijáe quintaja tse tabacco kuai chrono. Olo túo chatí senza kammian coltura alternativa. Cè iu to artigianato cè to empório, echi mia krisi economica sto quadro generale tu Salentu. Imí en ímesta plo' dinámici a' tus addhu, ma zume te stesse contraddizioni a' tus addhu. Ma sózume jettí ja to territorio-ma, ti professionalità cè tin esperienza industriale-ma, 'nan attore importante is enen ámbito atse sviluppo generale tu Salentu.

**Fènete o Kutrofiana n' áchi 'na tasso atse dissoccupazione plo vascio atse cino tos addho comúnio tis provincia Luppí.**

Ti kánnete kaddhio a' tus ad-dhu?

E' melétisa tes tabelle a' to tasso atse disoccupazione comuni ja co-muni. Ivó toró ka a' to Kutrofiana ta pedía féune. Ivó pistéo ka puru 'ttu échume mia massiva disoccupazione, cè poddí amés ta pedía cè tes ghineke, sakundu ene puru st' addha choría a' tin área. Ja túo, o sviluppo 'nghizi n' âne unitario, cè n' arreguardétsi ti provincia, ti regiu-na, cè tes politiche europee. Iste-me me ti miscia na jettí o Salento cino pu ísane poddhú ssíkulus ampí, cioè choma atse passaggio, atse col-legamento, cè ius atse sviluppo – jái túo íone o Salento Bizantino, cè cino Romano. 'Isone choma centrale sti tálassa Mediterranea. Imí ja esempio ímesta gemellái m' enan comuni a' tin Grecia, puru na dókume 'na simati atse skupo is 'utti problematica.

Pós torúte to Kutrofiana cè tin 'Enosi tos chorío is deka chronu?

Pistéo ka i 'Enosi tos chorío tis Grecia Salentina ene 'nan or-ganismó serio c' alíssio, fondato apa' tin identità cè ti progettualità. Identità cè progettualità pu e' na ku-lusíune cè na jettu' plo' sfundarée. Imí me possus christianú pu échume (54chijáe), sózume embi-stus progettù cè sti programmatisiú-

na a' tin UE. Ivó e' na kámo olo ci-no pu sozo, na vali i 'Enosi tos chorío tos servitsiu-ti sti rete. Jái ta choría patéune, cè plo' poddhí ta minciá, cè puru ta plo' mala kunda o Kutrofiana. Pateune ja ta proble-mata a' ti finanza locale. E' na vá-lume sti rete tus servitsiu – ja esempio n' áchume enan ufficio tecnico ja ola ta choría, na polemis stus aspettu a' tin urbanistica, a' tus pianu produttivu, a' tus lavoru pub-blicu, na merasi tus finanziamenti p' órkutte a' tin Europa, cè pu kuái chorío símmeri andiázete sakundu teli, íone kaddhio na tus an-diastúme ja progettus unitariu. Quindi programmata unitaria ja tus serviziu a' tes opere pubblike, to territorio, tin energia, tus rifiuti, c' olo tuo e' na kámome n' an-noistúme mira ats' ena kampanari.

**Carlo Guarini**

**Officina Meccanica  
CORIANO' TOMMASO**  
**INSTALLAZIONE E ASSISTENZA**  
**Autogru**  
**RIPARAZIONI OLEODINAMICHE**  
**Compattatori e Lavacassonetti**



73020 MARTIGNANO (LE)  
Via Roma, sn  
Tel. 0832.801008 - Fax 0832.821804  
E-mail: officina.coriano@tiscali.it

P.Iva: 00326810751 Cod. Fisc.: CRN TMS 42D05 E9840

O sindaco Leuzzi ehi digghio tappu lei ca e Grecia Salentina jennisi apù mian "identità", ce ehi digghio puru tappu lei ca nghizi n'i cratèsome ampoderà tuttin identitàti. Ma ti ène tusi identità attin Grecia Salentina? Ene o GRICO, tipoti addho. Ciso Grico pu campossi pistèune già pesammèno, ce e' chitèune macà. Campossi pu zùne sta horìa grica, mancu e' Cutrufiana secundu Leuzzi. Acone, aglisie, grutte, gràmmata grica t'âhune ola ta horìa tu Salèntu, o Grico ene o patrimònio pu hrizi pleo poddhì, àddho pir' aglisie.

**Francesco Penza**

Presidente dell'Associazione "Grika Milùme!"

Porte - Finestre - Persiane PVC  
Porte Interne  
Rivestimenti Murali in PVC

MARTANO (Le) - Via Q. Sella, 54  
Tel. e Fax 0836.571638 - 333.3274022  
E-mail: zacheoraffaele@aliceposta.it

**Zacheo  
Raffaele**  
  
**FINSTRAL**

**La Panetteria**  
  
**To Artopoleio**  
Martano  
P.zza Assunta n.28 Tel. 0836575792

  
Epoca  
Complementi D'Arredo  
Oggettistica  
Lista Nozze  
Bomboniere  
Piazza Assunta, 22  
73025 MARTANO (Le)

Tel. e Fax 0836.574359  
Cell. 338.3054776

**Canon**  
**RISO**  
RISOGRAF ITALIA  
**FUJITSU COMPUTERS SIEMENS**  
**NTS**

**vitodesantis s.r.l.**

SISTEMI PER L' UFFICIO  
ASSISTENZA TECNICA  
CANCELLERIA

Via Vespucci, 17 - 73021 Calimera (LE)  
Tel. 0832.872323 - Fax 0832.874077 E-mail: info@vitodesantis.it

Teli na dòi ena kontribbùto ji' Spitta? Teli na polemisis esù stesso jo Griko?

## Èmba stin Associazione "Grika Milume!"

Gòmoson utto' mòdulo ce arìsisò-tto stin Associazione "Grika Milùme!",

Via Principe Umberto 22, 73025 MARTANO (LE)



Il sottoscritto,

Cognome\*: \_\_\_\_\_ Nome\*: \_\_\_\_\_

Data di nascita: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ Luogo di nascita: \_\_\_\_\_

Email: \_\_\_\_\_ Lingua parlata: \_\_\_\_\_

Indirizzo: \_\_\_\_\_

CAP\*: \_\_\_\_\_ Città\*: \_\_\_\_\_ Prov.\* \_\_\_\_\_

Nazionalità:  Italiana  Altra: \_\_\_\_\_

Telefono: \_\_\_\_\_ Cellulare: \_\_\_\_\_

Chiede di essere ammesso a far parte dell'Associazione "Grika Milume!" in qualità di\*

SOCIO ORDINARIO (QUOTA SOCIALE ANNUA 20 €)

SOCIO SOSTENITORE (QUOTA SOCIALE ANNUA 50 €)

dichiarando di aver letto ed accettato lo Statuto dell'Associazione.

(visibile all'indirizzo internet <http://www.grikamilume.com/statuto.php>)

Conoscenza del Grico:

- Nessuna
- Poca
- Buona

Disponibilità a partecipazione attiva:

- Sì  No

Attività preferite:

- Teatro  Cinema
- Poesia  Lettura
- Musica  Fotografia
- Canto  Internet
- Viaggi  Giornalismo
- Arte  Tradizioni

### Informativa per la privacy:

L'Associazione "Grika Milume!" in qualità di titolare del trattamento dei dati personali riportati sul presente modulo, ai sensi del D.L. 196 del 2003, informa che tali dati verranno raccolti unicamente per la finalità di cui l'Associazione "Grika milume!" è promotrice in base al suo Statuto. I dati richiesti all'atto dell'iscrizione, saranno trattati solo con il consenso dell'interessato, allo scopo di trasmettere le informazioni attinenti le attività statutarie. I dati personali non saranno condivisi né comunicati a terzi, né in Italia, né all'estero. Inoltre l'Associazione è disponibile ad eliminare i dati dal Libro dei Soci, su semplice richiesta dell'interessato, che potrà essere inviata all'indirizzo di posta elettronica [associazione@grikamilume.com](mailto:associazione@grikamilume.com) o per posta ordinaria ad Associazione "Grika milume!" Via Principe Umberto 22 – 73025 Martano (LE), Italia. Ciò comporterà la cessazione della partecipazione all'Associazione che potrà essere effettuata senza alcun preavviso temporale. L'iscritto può, infine, in ogni momento esercitare diritti di cui all'art. 7 del Decreto legislativo 30 giugno 2003, n. 196.

data: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_\_

Firma

I campi contrassegnati con \* sono obbligatori

A' telisi sozis embi stin Associazione puru apù internet: <http://www.grikamilume.com/adesione.php>



Εκδοση  
του συλλόγου



# η Σπίνθα

## Υδρεντινό Ελληνικό περιοδικό

### Grika Milume !

Απρίλιος 2008

Διευθυντής : Nunzio Pacella

Τεύχος 3

Για να διαφημιστείτε  
εδώ επικοινωνήστε  
μαζί μας

e-mail :  
spitta@grikamilume.com

## ΒΕΡΓΙΝΑ 1977-2007: 30 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΤΑΦΩΝ

### Γιάννα Παπακίδου

Πριν λίγες μέρες συμπληρώθηκαν 30 χρόνια από την μεγαλύτερη αρχαιολογική ανασκαφή των τελευταίων 100 χρόνων για τον Ελληνικό χώρο. Μια ανασκαφή ιδιαίτερης σημασίας τόσο από αρχαιολογικής όσο και από ιστορικής πλευράς.

Ήταν 8 Νοέμβριου 1977 όταν ο Μανόλης Ανδρόνικος και η ομάδα του ανασκάφων τους βασιλικούς τάφους των Αιγών στην Βεργίνα. Δυο μέρες μετά αντικρίσιαν ασύλητο τον τάφο του βασιλιά Φιλίππου Β' της Μακεδονίας. Τα οστά του μαζί με χρυσό στεφάνι από δρυός και υπολείμματα καύσης βρέθηκαν μέσα σε χρυσή λάρνακα.

Με αφορμή την επέτειο αυτή, πραγματοποιήθηκε στην Θεσσαλονίκη στο πλαίσιο των 42ων Δημητρίων συναυλιών – αφιέρωμα στον σπουδαίο αρχαιολόγο με έργα Ντερόζικι και Τσαϊνόφσκι με την συμμετοχή της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, της βιολοντσελίστα Νατάλια Γκούντμαν και του μαέστρου Ρούντολφ Μπαρδσά.

Στις εκδηλώσεις παραβρέθηκαν ο γενικός γραμματέας του Υπουργείου Πολιτισμού Χρήστος Ζαχόπουλος, ο πρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) Αναστάσιος Μάλθος (ο οποίος ανακοίνωσε την έκδοση τόμου για τα 30χρονα των ανασκαφών), η χήρα του Μανόλη Ανδρόνικου Ολυμπία.

Στις ομιλίες που έγιναν συμμετείχαν η προϊσταμένη της ΙΖ' Εφορείας Προϊστορίαν και Κλασικών Αρχαιοτήτων Μαρία Λιλιμπάση-Αναμάτη, η αρχαιολόγος Αγγελική Κοτταρίδη και οι καθηγητήριες Αρχαιολογίας του ΑΠΘ Στέλλα Δρούγκα και Χρυσούλα Σαατσόγλου-Παλιαδέλη.

Οι δυο τελευταίες συμμετείχαν στην ομάδα των ανασκαφών όταν έγινε η ανακάλυψη των τάφων στην Βεργίνα και μίλησαν συγκινημένες για τον Ανδρόνικο και όλα όσα βίωσαν κατά την συνεργασία πλάκι του.

Ανάμεσα στα τόσα σημαντικά που επώθηκαν ήταν και η ανάγνωση των ση-

Οκτωβρίου: Στην Ανατολική πλευρά της τομής και παράλληλα προς αυτήν ανακαλύφθηκε τοίχος με πατείθυνση Ν προς Β, από την περιφέρεια προς το κέντρο του τύμβου. Ο τοίχος αποτελείται από λιθοδομή και πώρινους γωνιόλιθους – το ανατολικό μέτωπο επιχρισμένο. Όψη; / 14 Οκτωβρίου: Αποκαλύφθηκαν πέντε μεγάλοι πώρινοι γωνιόλιθοι που καλύπτουν κλειστό κιβωτιόσχημο τάφο»

Όπως μας εξήγει σήμερα η Στέλλα Δρούγκα: «δηλαδή αποκαλύφθηκε η όψη του τάφου του Φιλίππου και της Περσεφόνης, που ήταν δίπλα, αλλά δεν το ξέραμε αιώματρη».

Στις 18 Οκτωβρίου στο ημερολόγιο καταγράφεται η βεβαιότητα πως πρόκειται για μεγάλο Μακεδονικό τάφο. Καταγράφονται οι διαστάσεις του, επί ημέρες συνεχίζονται οι εργασίες καθαρισμού και απομάκρυνσης των χωμάτων, έως ότου αποκαλυφθεί η πρόσοψή του.

Και συνεχίζει:

«26 Οκτωβρίου, του Αϊ Δημήτρη και εμείς στάβαμε. Περιγράφω την πρόσοψή, ότι ο ρυθμός είναι Δωρικός και στις 29 Οκτωβρίου διαπιστώνω ότι η πόρτα του τάφου είναι άλειστη. Εκείνη την ημέρα τηλεφώνησα στον Ανδρόνικο. Του το είπα και αμέσως άφησε τις άλλες υποχρεώσεις του και ήρθε στην ανασκαφή».

Με τον ίδιο επικεφalogής του συνεργείου συνεχίζεται ο καθαρισμός. έως ότου βρεθεί ο τρόπος εισόδου στον τάφο, ο οποίος σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις ήταν ασύλητος. • • •



μείωσεων που κατέγραψε η κ. Δρούγκου τις ημέρες των ανασκαφών μαζί με σχέδια και φωτογραφίες.

Ένα απόσπασμα όπως τα έγραψε στην εφημερίδα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» ο Κώστας Μαρίνος:

«3 Οκτωβρίου Κάνουμε τομή στα νότια / 10 Οκτωβρίου: Νότια τομή. Εντοπίζουμε υπολείμματα εναγισμών [νεκρικές πρόσφορες μετά το τέλος της ταφής] / 11

'Όταν η κ. Δρούγου διαβάζει το χειρόγραφο με τις σημειώσεις από την κρίσιμη ημέρα, που ο τάφος θα αποκάλυψε τα μυστικά του, δεν μπορεί να κρύψει την –απόλυτα δικαιολογημένη – συγκίνησή της. Και φθάνει στην σελίδα με ημερομηνία 8 Νοεμβρίου:

«Ανοίχθηκε σήμερα ο τάφος. Αφαιρέθηκαν οι πλίνθοι στην δυτική πλευρά του τάφου. Η καμάρα είναι επιστρωμένη με ισχυρό κονίαμα. Αφαιρέθηκε τμήμα του κονιάκατος και στην συνέχεια αφαιρέθηκε το δυτικό 'άλειδο' της καμάρας. Από τις 12:30 έως τη 1:45 το μεσημέρι στηρίχθηκε η πόρτα του θαλάμου και φωτογραφήθηκε ο θύλακος».

Με αυτά τα λίγα αλλά τόσο περιεκτικά λόγια καταγράφηκε μία από τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις της εποχής μας. Το δέος που αισθάνθηκαν τα μέλη του συνεργείου το περιέγραψαν πολύ αργότερα, όταν είχαν συνειδητοποιήσει τη σημασία των ευρημάτων.

Στις 10 Νοεμβρίου το ημερολόγιο ανασκαφής αναφέρει:

«Άρχισε η αφαίρεση των κτερισμάτων. Έγινε αρχή με τα καλύτερα διατηρημένα και πρώτα τα ασημένια αγγεία. Ανοίχτηκε, ώρα 10, η μαρμάρινη θήκη στο κέντρο της δυτικής πλευράς. Χρυσή λάρνακα όπου τα οστά, υπολείμματα καύσης και χρυσό στεφάνι δρυός. Η λάρνακα μεταφέρθηκε στη Θεσσαλονίκη»

Τα ευρήματα έδιναν απάντηση στο βασικό θέμα, αν δηλαδή οι Μακεδόνες ήταν Έλληνες ή είχαν εξελληνι-

στεί, και η Βεργίνα μας έδωσε την πιο εντυπωσιακή εικόνα του ποίοι ήταν.

Σαν επίλογο παραχθέτω τα λόγια του αείμνηστου αρχαιολόγου Μανόλη Ανδρόνικου, από τον πρόλογο του βιβλίου του «ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΒΕΡΓΙΝΑΣ», (Εκδοτικός Οίκος: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1997):



"Αν σήμερα αποφασίζω να σχεδιάσω από μνήμης αυτή την ιστορία, είναι γιατί καταλαβαίνω πως αξίζει τον κόπο να αναλογιστώ και εγώ ο ίδιος το δρόμο που έκανα και να δώσω στους άλλους τις πληροφορίες που θεωρούν χρήσιμες. Θα ήταν ψεύτικη η μετριοφροσύνη αν έλεγα πως εξακολουθώ να πιστεύω πως δεν αξίζει να ιστορήσω το Χρονικό της Βεργίνας. Τώρα ξέρω πως αξίζει να ελπίζω να φανεί από το χρονικό αυτό πως ο δρόμος που ακολούθησα ήταν ίσιος και πως έφτασα στο τέλος του -αν υπάρχει τέλος σ' έναν τέτοιο δρόμο- μονάχα γιατί δεν θυμάρισα μεσοστρατίς". ●

(Ως φόρος τιμής στην μνήμη του Μανόλη Ανδρόνικου και της σημαντικής του ανακάλυψης για την ιστορία και την Ελληνικότητα της Μακεδονίας.)

## Βιβλίο για τη σύγχρονη Ελλάδα και φιστίκια από το Πεκίνο

**T**ον Αύγουστο του 2007 κυκλοφόρησε το πρώτο κινέζικο βιβλίο για τη σύγχρονη Ελλάδα.

Σε 428 σελίδες η επίκουρη καθηγήτρια και ερευνήτρια του Ινστιτούτου Ευρωπαϊκών Σπουδών της Κινεζικής Ακαδημίας Κοινωνικών Επιστημών Σονγκ Σιαομίν προβάλλει την ιστορία, το πολιτικό σύστημα, την οικονομία, τον πολιτισμό, τον τουρισμό, κατ' της σύγχρονης Ελλάδας.

Στον πρόλογο της έκδοσης, ο υπουργός Επικρατείας Θεόδωρος Ρουσόπουλος τονίζει ότι το βιβλίο αυτό «έρχεται να ενισχύσει τους δεσμούς φιλίας και σεβασμού μεταξύ των δύο κρατών ιδιαίτερα γιατί κυριοφρούρει σε μία ευχάριστη συγκυρία. Οι Ολυμπιακοί του Πεκίνου διαδέχο-



νται τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, ενώ η Ελλάδα προσφέρει αρκετούς νέους λόγους για να την ανακαλύψει ξανά, να την αγαπήσει και να την σεβαστεί κανείς». (Η Καθημερινή 18/01/08).

Η εφημερίδα 'ΤΑ ΝΕΑ' (29/01/08) αναφέρει ότι από τον Απρίλιο του 2006, που λειτουργεί η απευθείας εμπορική ναυπλιακή γραμμή μεταξύ Ελλάδας και Κίνας,

οι εισαγωγές από την Κίνα αυξήθηκαν όχι μόνο στην ποσότητα αλλά και στη ποικιλία. Έτσι, στο ένα εκατομμύριο τόνοι τροφίμων (αύξηση 30 με 40 % από το 2005) που έφτασαν στην Ελλάδα το 2007 περιλαμβάνονται 7,5 τόνοι κονσέρβες ... ντολμαδάκια, 113 τόνοι φιστίκια ... Αιγίνης, 22,5 τόνοι σκόρδα, 33 τόνοι ρίγανη, 28 τόνοι μπαχαριά, 2.765 τόνοι φασόλια ... κοκ.

Όπως βλέπουμε το επιχειρηματικό και παραγωγικό πνεύμα των Κινέζων δεν περιορίζεται μόνο στα υφάσματα και στα "είδη προϊόντος" αλλά προσαρμόζεται στον πολιτισμό, τις συνήθειες και τις ανάγκες κάθε λαού. ●

Γιάννης Παπαγεωργιάδης